

Постнекласичний тип наукової раціональності розширює поле рефлексії над процесами менеджменту підприємства [1]. Що обумовлено необхідністю враховувати не тільки внутрішньоорганізаційні фактори (технології, обладнання, ресурси та ін.), але і ціннісно-цільові орієнтації основних суб'єктів причасних до створення матеріальних цінностей.

Таке розуміння постнекласичної наукової раціональності припускає введення в контекст будь-яких наукових досліджень «полісуб'єктне середовище», на тлі якого вони проводяться. Середовища, яке включає в себе поряд з різними типами суб'єктів сукупність цінностей світового культурного розвитку; середовища, яке само розглядається як система котра саморозвивається [5].

Тому домінуючою у сучасному менеджменті в рамках постнекласичної науки стає парадигма «суб'єкт-полісуб'єктне середовище». Фундаментальні ідеї та рефлексивні моделі полісуб'єктного управління були вперше сформульовані В. Лефевром [7].

Таким чином, працівник як об'єкт управління, характеризується власною активністю, що має раціональну й ірраціональну природу. Реалізація оптимальних управлінських процесів можлива лише за умови регулювання активності, що передбачає комплексне врахування та баланс обох складових. Отже, існує необхідність корекції сучасної парадигми менеджменту та урахування суб'єктних змінних, що притаманні об'єкту управління, тобто необхідність враховувати існуючі індивідуальні як раціональні так і ірраціональні чинники.

Література

1. *Авилов А.В. Рефлексивно еуправление: Методологические основания. Монография. – М.: ИУПСС, 2003. – 204 с.*
2. *Красовский Ю.Д. Организационное поведение. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 511 с.*
3. *Лепский В.Е. Субъектно-ориентированный подход к инновационному развитию – М.: Изд-во «Когито-Центр», 2009. – 208 с.*
4. *Прахлад К.К. Пространство бизнес-инноваций: создание ценности совместно с потребителем / К.К. Прахлад, М.С. Кришнан; Пер. с англ. – М.: Юрайт, 2011. – 258 с.*
5. *Лепский В. Е. Рефлексивно-активные среды инновационного развития. – М.: Изд-во «Когито-Центр», 2010. – 255 с.*
6. *Кетс де Вриес, М. Ф. Р. Эссе на тему психологии лидерства: пер. с англ. / М. Ф. Р. Кете де Вриес. — М.: Акварининовая Книга, 2008. – 184 с.*
7. *Лефевр В. А. Конфликтующие структуры. Издание 2-е, перераб. и доп.– М.: Советское радио, 1973. – 158 с.*

Софія БЛИЗНЮК

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ ФОРМ УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВИМИ БУДИНКАМИ

Реформи в сфері житлово-комунального господарства України тривають понад 18 років, розпочавшись з прийняття у 1995 році Верховною Радою України Концепції розвитку житлово-комунального господарства (ЖКГ) та Концепції державної житлової політики, основні принципи яких були враховані в Законі України «Про загальнодержавну програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2004 – 2010 роки».

Реформування житлово-комунального господарства на сьогодні визначено пріоритетним напрямком державної політики та здійснюється відповідно до Програми економічних реформ України на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» та в рамках Загальнодержавної програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки (Програма).

Кардинально змінити на краще ситуацію з державним регулюванням в галузі покликані заходи щодо нормативно-правового та науково-технічного забезпечення виконання Програми. Першочергове завдання держави в цьому випадку полягає у створенні механізму ринкових відносин у житлово-комунальній сфері, формування єдиної фінансової та соціальної політики на територіях самоврядування, запровадженні нових форм управління ЖКГ на рівні територіальних

громад, зокрема делегованого управління, а також впровадження системи договірних відносин, зумовлених появою в цій сфері суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм [1].

Переважає більшість підприємств ЖКГ не має мотивації до ефективного господарювання, що призводить до механічного перенесення невирішених проблем на споживачів відповідно через підвищення цін та тарифів або на державний та місцеві бюджети - в частинах субсидіювання населення, а також виділення бюджетних коштів для утримання та розбудови інфраструктури ЖКГ. Недосконалість системи управління житлом та підприємствами житлово-комунального господарства, а також системи регулювання природних монополій призвела до того, що підприємства галузі неспроможні ефективно працювати в ринкових умовах і надавати споживачам послуги належної якості. [2]

Альтернативним варіантом утримання і експлуатації житла, а також реалізації права громадян щодо їх участі у місцевому самоврядуванні, є формування ОСББ, запровадження нових форм діяльності з розмежуванням управлінських і виробничих функцій, залучення до управління і обслуговування житлового фонду суб'єктів підприємницької діяльності як фізичних, так і юридичних осіб. Станом на 1 січня 2012 року в державі функціонувало 14250 об'єднань, що становило 97,7 % від запланованого показника вищевказаної Програми, в тому числі у Тернопільській області 626 об'єднань, відповідно 100 % [3].

Однак у 2012 році темпи створення ОСББ сповільнились. На початок 2013 року у Тернопільській області створено 685 ОСББ (95,7% від запланованого у 2012 році), у тому числі 397 об'єднань, які були створені з початку дії Програми. Рівень розвитку конкурентного середовища та демонополізації на ринку послуг з утримання житлового фонду залишається недостатнім. У переважній більшості міст (селищ) зберігається монополія комунальних ЖЕКів. Власники житлових будинків не завжди мають можливість обирати серед виконавців зазначених послуг найкращого через недостатність пропозицій на цьому ринку.

У цілому по країні ще не отримало поширення надання приватними підприємствами послуги з управління будинком, спорудою або групою будинків, як це передбачено Законом України «Про житлово-комунальні послуги». У переважній більшості виконавцями цієї послуги є житлово-експлуатаційні підприємства, а в деяких містах – служби єдиного замовника [3].

Основні проблеми повільного створення ОСББ полягають у наступному: більшість мешканців багатопверхівок не мають свідомості відповідального власника, який усвідомлює не тільки свої права щодо власності, але й обов'язки з її утримання; відсутність системи підготовки голів ОСББ для здійснення ними діяльності з управління будинком, а також системи підготовки професійних управителів житловою нерухомістю; незадовільний технічний стан більшості житлового фонду, який щороку погіршується. недосконале законодавство в галузі створення, діяльності ОСББ; неврегульованим залишається питання відносин ОСББ з виробниками і постачальниками комунальних послуг; організація та проведення капітальних ремонтів будинків, де створено ОСББ. Для формування ринкової моделі необхідна демонополізація попиту та поява „клієнта” в особі ОСББ, а також демонополізація пропозиції – створення на основі малого і середнього бізнесу керуючих компаній [4]. У 2012 році Верховною Радою України було відхилено проект Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єднань співвласників багатоквартирного будинку", якого очікували і на який поклали багато надій ОСББ України. Таким чином, багато проблем ОСББ залишилися нерозв'язаними.

Чинне законодавство не спроможне мотивувати та спростити роботу ОСББ, для вирішення проблемних питань при створенні та функціонуванні ОСББ необхідно у законодавчому порядку: спростити процедуру створення ОСББ; запустити ефективний механізм безкоштовної передачі прибудинкових територій ОСББ для подальшого їх використання на користь будинку і мешканців; змінити статус неподільного майна із права сумісної на право часткової власності (без права виділення частки в натурі), що перешкоджатиме незаконній приватизації допоміжних приміщень під виглядом нежитлових; надати ОСББ право самостійно визначати надавача комунальних послуг; надати фінансову підтримку першого капітального ремонту, звільнити від сплати за державну реєстрацію ОСББ, передбачити податкові пільги для об'єднань тощо.

Підсумовуючи викладене, можна сказати, що без створення ринку управителів, без реформування управління житловим фондом та оновлення законодавства, проблеми ОСББ буде складно вирішити.

Література

1. Кириченко О. А., Ерохін С. А. та ін. *Фінансово-економічні механізми інноваційно-інвестиційного розвитку України. Монографія/ за ред. О.А. Кириченка. Київ, НАУ, 2008 -345с.*
2. *Електронне джерело: [http://www. dt.ua](http://www.dt.ua). Кириченко І. ЖКГ і криза: платити доведеться нам // Дзеркало тижня № 43, 7-13 листопада 2009 р.*
3. *Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Інформаційно-аналітичні матеріали з розгляду питання «Про підсумки роботи міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства у 2011 році та основні завдання на 2012 рік».*
4. *Електронне джерело: <http://www.opora.org.ua> Державна політика у сфері житлово-комунальних послуг.*

Ксенія БЛЮМСЬКА-ДАНЬКО

Сумський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМА АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОГО МАРКЕТИНГУ В ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОЇ СФЕРИ

На сьогоднішній день, розуміння сутності та знання сучасних форм інноваційного маркетингу, його основних напрямів і принципів реалізації є однією з ключових засад формування фірмою відповідного рівня конкурентоспроможності на сучасному ринку. Проте, на сьогоднішній день не існує комплексної методики аналізу та оцінки інноваційної діяльності підприємств з врахуванням маркетингової складової.

Найбільш вдала спроба у світовій практиці комплексного оцінювання інновацій зазначена в «Oslo Manual» [1] - документі, що являє собою рекомендації зі збору та аналізу даних про інновації. В цій науковій праці розкрито підходи до формування системи показників для оцінки інноваційної діяльності підприємств, розроблено методичні рекомендації щодо формування та обробки інформації, яка стосується інновацій. Проте у ній є багато недоліків, починаючи з визначення терміну інновацій та їх класифікації.

Аналогічні підходи використовуються і в законодавчих актах України. Слід зазначити, що запропоновані показники мало чим відрізняються від показників аналізу господарської діяльності підприємств, що не займаються інноваційною діяльністю. Згідно з законодавством України, до системи економічного аналізу оцінювання інновацій відносяться такі групи показників: дисконтні та традиційні (використовуються також при оцінюванні будь-якого інвестиційного проекту, не обов'язково інноваційного); оцінювання ліквідності та фінансової стійкості (це взагалі показники, що являються складовою постійного моніторингу функціонування підприємства); оцінювання ризиків (кожне підприємство з довгостроковою стратегією не може не враховувати вплив ризику на його діяльність). [2] Звісно, що розрахунки таких показників важливі для підприємств інноваційної спрямованості, але необхідно відштовхуватись не тільки від статичної інформації, а робити наголос на динамічні зміни, тобто треба оцінювати, з нашої точки зору, інноваційну активність на перспективу. Особливо це стосується інноваційного маркетингу, який є найбільш динамічною складовою діяльності підприємства і має базуватися на оперативній гнучкості та мобільності. Проте, як можемо бачити запропоновані методики взагалі не враховують маркетингових показників.

Ситуація з більшістю сільськогосподарських підприємств виглядає ще більш складнішою. На сучасному етапі розвитку інноваційної сфери в аграрній галузі України слід відмітити, що навіть державна статистика не передбачає вивчення інноваційних процесів в АПК, на відміну від промисловості. І якщо б таке завдання постало, то виконувати його було б дуже складно, тому що нормативно-регулюючої бази щодо реєстрації, обліку, оцінки та введення в господарський обіг інновацій в АПК не існує. Розмова про аналіз інноваційного маркетингу в підприємствах аграрної